

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 50 K Félévre 220 K
 Negyedévre 110 K Egész évre 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hét-ö kivétellel minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIAC-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Kardos Noe

Írta: Reitz János

Ennek a névnek viselője se hitte volna soha, hogy paradox hangzású neve valaha fajlaja határán túl is ismert legyen. Megérte. Nem ugyan azzal, hogy nemzetgyűlési képviselőnek választotta meg, ne firtassuk melyik kerület: azzal sem, hogy szerény, szorgalmas munkájával ott a nemzetgyűlésen megtépett országa sorsának jobbrafordulását segítette elő annyira, amennyi egy Kardos Noetól kitelik. Más az ő immár széles hirhede vált népszerűségének titka. Ez az ember — talán nem veszi tőlünk Ő Nagysága rossz néven, hogy csak így nevezzük — az országnak egy becsületes, szorgalmas munkását, akinek vállaira milliónyi szerencsétlen sorsra kárhoztatott nem kigazda ellátása nehezedett, Téryfő államtitkárként csak úgy egyszerűen gabonagazembernek nevezték.

Gabonagazember lett a magyar állam egyik legmagasabb rangú tisztviselője Kardos Noe előtt, mert — mégis térjünk vissza a teljes címhez — Ő Nagysága rossz néven vette az államtitkártól, hogy a munkásnak, a tisztviselőnek és általában véve annak a szomorú seregnak, amelyet ellátatlanok címén ismer ez tenek a Kardos noei alakok, — kiadta, na rezsallított fejadagban is, ha kukorica- és babliszt képeben is, azt az anyagot, amelyből ugynevezett kenyeret dagaszthattak ezek a páriák.

Gabonagazember lett — csárdadistingválása szerint — Ő Nagysága előtt egy köztisztviselőben és megbecsülésben eltöltött hivatalnok élet munkása, mert, úgy lehet, Kardos Noe ő nagyságának be kell szolgálatni két-három métermáza buzát, holott milyen jó kedvvel fogyasztották volna el és milyen szépen megerősödhetek volna tőle a hizók.

Gabonagazember lett az a munkás, becsületes köztisztviselő, ki azzal, hogy ugy, amennyire megnyugtatta az éhező szájakat és lecsitította a korgó gyomrokat, óriási mértékben hozzájárult ahhoz, hogy itt nem borult fel minden, hogy Kardos Noe ma már nem a lekvárospátyi becsaliban, hanem a nemzetgyűlésen hintheti el államférfiúi bölcsességének értékeit, gyönyörű politikai megfigyelésének és ítéletének ékköveit.

Gabonagazember lett az ujabban közszolgálati alkalmazott címre devalvált, bár magasrangú, de alapjában véve fehér rabszolga, akinek évi fizetése talán mindössze 36,000 korona (eszma fejelés nincs, legföljebb ha egy pár cipőre való talpbőrrel kedveskedik az állam) csak azért, mert nem adhatta el pár száz koronával drágábban buzáját Kardos Noe kigazdapárti képviselő ur Ő Nagysága.

Es ezért a kardosnoei eszma belerughat az állam cselédjének becsületébe és makulátlan tisztességébe törölheti sáros bockorát.

De ez még nem minden, A vérig sértett, tisztességében becsületében megtámadott fehér rabszolga felszisszen. Nyögve sóhajtja, fáj. — Védelmet kér. Hová fordulhatna máshová mint a nemzetgyűléshez, mely a törvénytestület, a bölcsesség az igazságosság összoglalója.

Jó helyen kopogtatott szegény Téryfő. A képviselői immunitást védő mentelmi bizottság ebben a szomorú esetben úgy határozott, hogy Kardos Noe urat nem adja ki. A nemzetgyűlés pedig ráütötte erre a határozatra a pecsétet. Ha az a szegény munkás, talán kissé boros fővel, vagy az az elkecseregett tisztviselő mikor azt a fekete vacakot majszolja, amit kenyér-

nek hívnak elkecseregdésében mondana ilyet, már régen az ügyesség vendége volna.

De Kardos Noe, nemzetgyűlési képviselő ur Ő Nagysága más anyagból van. Ő különbség. A szabadforgalom fanatikusa, akit nem engednek felelősségre vonni olyan dolgokért, amelyért más halandónak dutyi jár. Ő egy immuntest. Az ország konszolidációjának egyik tényezője. Az alkotmányozó nemzetgyűlés egyik tagja. A jogrendnek lelkes híve. A tekintélytiszteletnek harcosa. Törvényhozó. Ugyan mi lenne a gyűlésből, ha Kardos Noe ott nem volna?

Te pedig fizetett cselédje az államnak, aki köztisztviselőben és közbecsülésben robotoltál végig egy egész életet, ne légy felesleges módon érzékeny. Gyakorta megcsik a kigazdánál, ha rossz kedvvel kél fel, hogy leteremtettézi a bérest, néha bizony egy nyakleves is elesattan, abból ugyan nagy esetet nem kanyarítanak kigazdáknál. János, legföljebb ha nem látja a gazda nagyot huz elkecseregdésében az ökörré és foga között minden jót kíván ennek a komisz világnak.

Es rendben van az egész dolog.

Az ország kálvinistái Baltazár ellen Mi is történt a református nagygyűlésen A debreczeni mezei hadak Budapesten

— Biber Gyula nyilatkozata —

Budapest, június 14. Emlékeztet az a nagy gyűlés, amit a legelőkelőbb pozíciókban lévő kálvinista vezető emberek május 21-ére, Budapestre hívtak össze, a Sándor utcai régi képviselőház üléstermébe, hogy kifejezést adjanak a Baltazár és társai politikai viselkedése iránti bizalmatlanságnak és rosszalásuknak. Az ország minden részéből mintegy hétszázán gyűltek össze egyformán gondolkodású kálvinisták.

Némi meglepetést keltett a fővárosban tartózkodó debreceniek közül egy néhány vezérkolompus Baltazár-hívő is — hivatalosan megjelent ott, természetesen azért, hogy megzavarja a tárgyalást és az összhangot, ami már csak azért sem sikerült, mert az óriási többség sorait nem voltak képesek megbontani s kénytelenek voltak hosszu orral távozni. A nagygyűlés pedig az előterjesztett javaslatot elfogadta.

A Hajdúföld nek jelenleg Budapesten időző munkatársa ma délelőtt fekereste az állami számvévszék ódon épületében a nagygyűlés egyik összehívóját, Biber Gyula közigazgatási bírót, az Orsz. Központi Árvizsgáló Bizottság elnökét, aki ez ügyről a következőket volt szives mondani:

— Meglepetést keltett, hogy bár igazán csak azokat hívtuk meg a gyűlésre, akik minden tekintetben egyetértének velünk, mégis zsufolóság megtelt a régi képviselőház nagyterme. Hogy az ülés nem folyt le mindvégig oly simán, amint gondoltuk, az a vezetőséget

elhatározásában és jövőbeni magatartásában egyáltalában nem befolyásolja.

— Nem készültünk ugyan el a Baltazár debreceni csapatának a felvonulására, de mindenesetre gondoskodtunk arról, hogy ha netalán zavaró elemek kerülnek közénk, a tárgyalást berekeszthessük. Mindnyájunkat megbotránkoztatott egy néhány debreceni ember hangos viselkedése a szentelen, és izléstelen viselkedésük miatt. A szentelen, és izléstelen viselkedés határozati javaslatot a nagygyűlés elfogadta, azt megküldöttük hozzájárulás végett az összes egyházaknak s most várjuk a beérkező válaszokat.

— Az elnökség kiegészíti magát és a megkezdett uton haladva, folytatja a maga munkáját.

— Semmi szín alatt nem nyugszunk addig, míg Baltazárt pozíciójából el nem mozdítjuk.

— Baltazárnak a konventben elfoglalt mai helyzetére nézve jellemző, hogy a legfontosabb kérdésekben nincs többsége s a maga véleményével nem egyszer egészen magára marad.

— Bennünket a Baltazár és irányzata ellen indított akciónkban nem a személyi gyűlölet vezet, hanem a magyar protestáns egyetemének jól felfogott érdeke.

— A mi idáig történt, az még csak a kezdet, de hiszem, hogy nemsokára eljön a tettek ideje, s egészen bizonyos, hogy a mindinkább erősödő erkölcsi nyomásnak Baltazár sem állhat ellent.

A miniszterelnök az államfő iránti tiszteletéről

Nagy vihar a nemzetgyűlésen - Egy zsidóbérencet kidobtak a tereméből

— A nemzetgyűlés ülése —

Budapest, június 14. A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Rakovszky elnök. Jelenti, hogy Dánér Béla sürgős interpellációra kért és kapott engedélyt. Mikovényi Jenő, az igazságügyi bizottság előadója beterveztette az igazságügyi bizottságnak a bírói oklevél képesítő hatályának kiterjesztéséről szóló jelentését.

Ezután napirend szerint a kolozsvári és pozsonyi egyetemek ideiglenes áthelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására tértek át. Szódeczky Kardos Lajos előadó ismerteti a törvényjavaslatot. Méltatja a pozsonyi és kolozsvári egyetem kulturjelentőségét, amelyeknek

fennállása a szomszéd államokkal szemben való kulturfőlényünk fenntartása miatt szükséges. A javaslatot elfogadásra ajánlja.

Elmondja a kolozsvári egyetemnek az oláhok által történt megszállását. Ehez hasonló sorsa van a pozsonyi egyetemnek is. A kolozsvári egyetemnek Szegedre, a pozsonyi egyetemnek Pécsre való ideiglenes áthelyezését célozza a javaslat. Ezt megtenni a törvényhozás kötelessége. A javaslatot elfogadja.

Temesváry Imre szükségesnek tartja a menekült egyetemek további fenntartását kulturális és nemzeterosító szempontból. Sokkal intenzívebb lesz az egyetemi kiképzés, ha me-

Aratósztrájkot terveznek a kommunista emigránsok

Egy huszéves zsidó, mint „teljhatalmu megbízott - A gyanus írómappa

nekült egyetemek működnek. A budapesti matematikai egyetem, amint a miniszterelnök nevezte, annyira túl van zsúfolva, hogy 5-600 hallgató jut egy tanárra. Magyarországon 8000 emberre jut egy orvos. Ezért az orvos kiképzést fősorozni kell. A jogakadémiának tanárait be kellene osztani az egyetemekbe, ezzel megszüntetnénk a felesleges nagy költségtől.

Ruppert Rezső az ellenzék nevében örömmel szavazza meg a javaslatot, mert a kultuszminiszteri tárcát olyan férfi kezében látja, akiben megvannak mindazok a poszulátumok, amelyeket az ellenzéki padról megkívánnak.

Barla Szabó József: A budapesti egyetemen már a háború alatt mutatkozott a túltengés, melynek a főoka az, hogy szegények vagyunk egyetemeken. 1914-ben Ausztriában kettő és fél millió, Olaszországban egy millió 300.000, Németországban kettő és fél millió, Svájcban 450.000, Romániában 5 millió lakosra esett egy egyetem, míg nálunk 6 millióra. Ebből következik, hogy nálunk a menekült egyetemetek el kell helyezni. Kultur-érdekeink megkívánják, hogy ennek a két egyetemnek Európai hírű tudósait nem kárhozathatjuk tétlenségre, mert nem vagyunk annyira gazdagok, hogy őket külföldre bocsáthassuk. A javaslatot elfogadja.

Hermann Miksa: Komoly ellentétek merültek fel abban az irányban, hogy az ország el tudja-e viselni a sok egyetem költségeit s hogy nem volna-e helyesebb a pénzt inkább a népnevelésre és alsóbb iskolák létesítésére fordítani. Ezeket az aggodalmakat a pénzügyminiszter eloszlatja. A numerus clausus éppen azt akarja biztosítani, hogy a tanítás intenzívebbé tétessék. A numerus clausus nem gátolja az általános műveltséget, az csak arra szolgál, hogy ne a diplomák számát szaporítsák. A javaslatot örömmel üdvözlö.

Kovács J. István elfogadja a javaslatot. Helytelen állapot az, hogy Csonkamagyarországon egy városban koncentrálódott a három országos felállítás. Népegészségügyi szempontból dasági és kulturális hivatottságával igazolja, hogy jól választott a kultuszminiszterium.

Ezután **Rakovszky István** elnök napirendi indítványt tesz. A nemzetgyűlés legközelebbi ülés holnap lesz.

Ezután **Bethlen István** gróf miniszterelnök áll fel szólásra: Nem voltam jelen — mondotta — amikor **Beniczky** képviselő visszatérve előbbi fejtegetéseimre a Kormányzó tiszteletdíjának tételeire újból kijelentéseket teszek. Erre nézve a következő felvilágosítást adom: A képviselő ur négy ízben használta fel az alkalmat arra, hogy oly témával foglalkozzék, mely a Kormányzó személyével közvetlen összefüggésben van. Először akkor tette, amikor mentelmi jogának megsértését hozta a Ház elé. Másodszer akkor, mikor indítványt tett abban az irányban, hogy bizottság küldessék ki a Ház részéről, mely többek között megvizsgálná a volt fővezérség számadásait, amelyek élén annak idején a mai Kormányzó állott.

Harmadszor abban a felszólalásában, amelyre utalok, akkor, amikor a költségvetés rendjét, a kormányzó költségvetését bírálat tárgyává tette. A kormányznak nem lehet semmi kifogása az ellen, hogy egy képviselő bármi tárgyat bírálat tárgyává tesz, ha az a bírálat tárgyilagosa. Kijelentem, hogy a kormányznak se ami leplezni valója nincs, nem volt és nem lehet. Nem lehet az ellen sem kifogása, hogy valaki ugyszólván speciálisan képezi ki magát könyes kérdésekben, (Taps), azon ügyekben, melyek a kormányzó személyével szoros összefüggésben állanak. Ez ellen nem lehet komoly kifogás akkor, ha a képviselő ur a kormányzattal szemben gyakorolja ezt a kritikát, mert hiszen alkotmányos felfogás szerint a kormány felelős minden cselekedetért és költségvetésért: nem lehet kifogás akkor sem, ha harmadik személyeket is bevon a képviselő ur, akik se nem felelősek, sem a kormányhoz nem tartoznak, amennyiben ezeket sértő módon nem aposztrofálják. Akkor sem lehet kifogás, ha a képviselő ur nem azzal a burkolt kifogással, hogy a kormányzó ur nevének tiszta paizsára sarat freccsentsen. A tisztelt képviselő ur azonban

Szeged, jun. 14. (MTL.) A szegedi ezenura egy Bécsből érkezett „írómappa” jelzésű csomagot gyanusnak talált és azt felbontotta. A csomagból röpiratokkal, levelekkel és bolsevista ujságokkal bélelt írómappa került elő. A csomagot **Reisman Jenő** névre küldték a bécsi feladók. **Reisman** letartóztaták, akinek lakásán nagymennyiségű kommunista röpiratot találtak. **Reisman** bevallotta, hogy igazi neve **Telegdi (Wéber) Pál**, 20 éves budapesti születésű, izr. vallású magánhivatalnok. Bécsből

felszólalásában, amelyben ezzel a kérdéssel foglalkozott, a kormányzó személyével közvetlenül nem foglalkozott. Némi jóindulattal azt lehetne mondani, hogy kikerülte a támadásnak kényes mivoltát.

Beszédének tárgyi részére a pénzügyminiszter meg is adta a feleletet. Ami a személyi részt illeti, a képviselő ur pénteki beszédében erre a részre visszatért és kijelentette, hogy nem kívánta a Kormányzó környezetét sérteni. Tovább menve, még egy kijelentés miatt, amelyet szösz szerint felolvasok, bár szerinte arra a feltevésre jutok, hogy hosszú évek előszobázásáért most akarják magukat kárpótolni és a **Ferenc József** korszak külsőségeiben keresik a tekintély megalapozását és fenntartását, amiről valóban el lehet mondani a német közmondást. Azt mondja a képviselő ur, kijelentem, hogy ez a passzus **Öföméltósága** környezetében lévő tiszteteket és tisztviselőket nem érinti.

Zedő Antal: Hanem?
Bethlen: Azt nem vagyok köteles megmondani, főleg **Beniczky** képviselő urnak.

Zedő: Nesze semmi, fogd meg jól!

Bethlen: Teljes tisztelettel bátor vagyok kérdezni a tisztelt képviselő urtól, hogy kire vonatkozik akkor ez a kijelentés, mert akkor tette, hogy ez a kijelentés nem vonatkozik rá. Most hallottam és minden nyíltan gondolkodó férfi előtt világos, hogy ez a kijelentés esakis a kormányzó személyére vonatkozhatott és nem tartom összeegyeztethetőnek azzal a köteles tisztelettel, mellyel mindnyájan tartozunk a Kormányzó személyének: hogy valaki ilyen gúnyos módon foglalkozzék a Kormányzó személyével. Tovább ment a képviselő ur, és egy szónoki képet használt. A tisztelt képviselő ur ezen megjegyzésére csak annyit bátorodom megjegyezni, hogy a tisztelt képviselő ur nagyon túl érzékeny a saját személye iránt. (Ugy van!) És az a rendszeresen visszatérő törekvés, hogy a Kormányzót és környezetét a sárba rontsa! Ezek nagyon csekély dolgok a nemzet színe előtt és én azt hiszem, hogy senkinek esze ágában sincs ő ellene ezért bármiféle hajsztát indítani, mert amint a képviselő ur magát kifejezte, ilyen nemes vad ellen tilalom van életbe léptetve.

Ami pedig a tisztelt képviselő ur üres és tartalmatlan kijelentéseit illeti, bátor vagyok megjegyezni, hogy magának szabad menlevelet nem biztosíthatunk akciójának további folytatására. (Eljenzés és taps.)

Ezután **Dánér Béla** terjeszti be interpellációját. Sürgeti a keresztyén összetartást és egységet. Erőszakos területi integritásról beszélnek és ugyanakkor a felelőtlen szószátyárkodással utját állják a céltudatos és erős politikának. Egyetlen levél a miniszteri székéből óriási kárt okoz és megbénítja a keresztyén egységet. A demokrácia és jogegyenlőség szempontjából óhajtja megvilágítani a magyarság helyzetét. A napokban egy borzalmas gyilkosság áldozatát fogták ki egy budapesti tóból. Az áldozat magyar volt és azért nem kötötte le a nemzetgyűlés figyelmét, mert nem hívták **Landan**nak és **Grünbaum**nak. Ma még ott tartunk, hogy elsőrendű és másodrendű polgárok vagyunk. Az elsőrendű polgárok elértek mindent a bíróságtól kezdve a kivételi engedélyen túl egész addig, hogy nem elég, hogy esetükkel egy független bíróság foglalkozzék, hanem a nemzetgyűlésnek kell foglalkozni vele, megelőzve a nyomozást.

Andaházy Kasnya Béla közbeszól.

ezelőtt két hónappal küldték őt Szegedre, mint teljhatalmu megbízottat, hogy Szegeden és környékén alapítsa meg a kommunista pártot. Elsősorban a földmunkásokat kellett volna megszerveznie; mert a bécsi kommunista párt nagyarányu aratósztrájkot szervezett. Elmondta még, hogy a bécsi emigránsok az elitelt kommunisták hozzátartozóit pénzzel támogatták. Ő az itteni állapotokról állandóan jelentést küldött Bécsbe írómappa és ártalmatlan tartalmu könyvek kemény fedelébe kötve.

Dánér Béla: Nagyon örülnék, ha **Andaházy** képviselő ur közbeszólását kaftánban mondaná el.

Andaházy: Nemsokára eljön az idő, amikor maga fog kivándorolni.

Óriási felháborodás az egész Házban. Szenvedélyes közbeszólások viharzanak: **Ki kell dobni! Kommunista gazember! Csirkefogó! Ilyet még zsidó képviselők sem mernek mondani.**

Meskó Zoltán: A saktert küldöm hozzá! (Viharos derűtség.)

Elnök: Rendreutasítja **Andaházit**

Dánér Béla folytatja beszédét és felhívja a kultuszminiszter figyelmét a tanárok helyzetére.

Huber János kér ezután szót. **Andaházy** közbeszólásáról beszél. (Óriási felháborodás tör ki az egész Házban. Szenvedélyes közbeszólások hallhatók: **Kommunista! Ki kell dobni! Csirkefogó! Be kell csukni!**) Én a nemzetgyűlés színe előtt azt kérdezem **Andaházy** képviselő urtól, hogy mi készül, mit tud, ha meg tud fenyegetni egyeseket azzal, hogy az országból majd menekülni kell. (Óriási zaj.) **Beszédét** alig tudja folytatni a nagy zajban, végül azzal fejezi be, hogy azt az elvetemült támadást megvetéssel utasítja vissza. (Viharos derűség, taps.)

Andaházy-Kasnya a Ház óriási felháborodása közben feláll, szót kér, de minthogy az ülés már be volt rekesztve, nem szólhatott. Az egész Házban elemi erővel tört ki a felháborodás. A képviselők a padokat verdesik és szenvedélyesen kiáltoznak felé. Itt nem lehet kommunizmust csinálni! Menjen ki! Ki kell dobni! A szenvedélyes tombolás közben a terem közepéről egy esomó képviselő **Andaházy** felé megy és kiáltozik felé:

— **Menjen ki! Ki kell dobni! Pizsok kommunista!**

Bleyer Jakab, Huszár Károly, Ereky, Somogyi István és mások felhevülten gesztikulálnak és kiáltoznak felé:

— **Pizsok zsidó bérenc! Ki kell dobni! Ki vele!**

Az irtózatos viharban **Bleyer** és **Ereky** odamennek a még mindig állva lévő **Andaházyhoz**:

— **Menjen ki, pizsok kommunista!**

Ereky: Baloldairól belép a padsorba, ahol **Andaházy** áll és egészen közelről kiált rá, és a tomboló vihar közepette megfogja alkarját és kezdi kitaszítani a padsorból. — Az elemi felháborodás vihara egyre tart. **Ereky Károly**, miután a padból kitaszította **Andaházit**, megfogja jobb karját és az irtózatos viharban kitaszítja a baloldali kijáraton, **Ereky** képviselő ezután visszajön a terembe és ekkor a képviselők zajosan megjeljenzik. A képviselők szenvedélyes hangon vitatják az esetet.

Ereky szenvedélyesen kiáltoz:

— **Egy zsidó képviselő sem bántja a keresztyén irányzatot, és egy pizsok keresztyén becsmérel!**

A vihar még tovább tart. Ekkor **Rakovszky** az izgatott csoportnak odaszól:

— **Az ülést már régen berekesztették!**

Erre a képviselők csoportokban szenvedélyesen kiáltozva lassanként eltávoznak az ülésteremből.

A folyosón még egyre tart a tomboló vihar, csak lassanként esendeseedik a ház és a képviselők eltávoznak az épületből.

— **„Record” Autóforgalmi vállalat személyfuvarozása folyó hó 19-én, vasárnap indul meg.**

Villamos sztrájk fenyeget

A Helyiérdekű Vasutnak, valamint a nyirbátori h. vasutnak az alkalmazottai néhány héttel ezelőtt elhatározták, hogy szervezkedni fognak. A szervezés munkája nagy apparátussal meg is indult és ezzel kapcsolatosan egy memorandumot szerkesztettek, melyben utaltak arra, hogy a borzalmas anyagi gondokkal küzdő villamos vasuti alkalmazottak a mostani nehéz viszonyok mellett fizetésükből nem tudnak megélni, miért is fizetésük feljavítása érdekében a memorandumot benyújtották az igazgatósághoz a vasuttársaság közgyűlése előtt.

Ebben a memorandumban a társaság alkalmazottai azt kérték, hogy fizetésük a budapesti Egyesített Városi Villamos Vasutak alkalmazottainak fizetéséhez viszonyítva január 1-ig visszamenőleg rendeztessék. Am a közgyűlés elmult, de a villamos vasut alkalmazottai választ nem kaptak.

Most aztán szombaton este, mint azt a *Hajdúföld* is megírta, a helyi érdekű vasutak Salétrom-telepi kocsirendező pályaudvarán nagygyűlés keretében megalakították a *Keresztény Szocialista Villamos alkalmazottak Országos szakszervezetének debreceni csoportját*, melynek elnökévé *Po-pischl* Dezső kocsimester választották. Ugyanekkor a nyirbátori helyi érdekű vasut alkalmazottai pedig megalakították a *Keresztény Szocialista Helyi Vasutak Országos szakszervezetének debreceni csoportját*, amelynek elnöke *Dudás Mihály* lett. Így tehát a helyi vasut és a villamos vasut alkalmazottai, mint a keresztényszocialista párt szakszervezeteinek tagjai léptek fel Ennek a megalakult csoportnak 10 tagból álló küldöttsége tegnap délelőtt aztán megjelent *Májerszky* Bélánál, a villamos vasuttársaság igazgatójánál és megkérdezték, hogy a villamos alkalmazottak beadott memorandumára vonatkozólag a közgyűlés mit határozott?

Májerszky a küldöttség előtt kijelentette, hogy január 1-ig visszamenőleg fizetésemeléről szó sem lehet; a jövőben történő fizetésemelésre vonatkozólag határozott választ nem adott. Itt jegyezzük meg, hogy június 12-én a munkások fele 700, a másik fele pedig 900 korona segélyben részesült az igazgatóság határozatából kifolyólag.

Most a villamos alkalmazottak lépéseket kívánnak tenni az elsőfoku iparhatóságnál és kérik, hogy az lépjen érdekükben közbe a társaságnál, mert ellenkező esetben kényszerülnek a végső eszközökhöz folyamodni. Felkérték a budapesti központot is, hogy bérmozgalmukat támogassa, azonkívül memorandumot fognak átnyújtani *Bernoldk* Nándor népjóléti miniszternek is, aki előtt szakszervezetük nem ismeretlen.

Ha azonban mindezeknek dacára sem sikerülne a társaság és az alkalmazottak között történő igazságos megegyezés és ha az igazgatóság a kérés teljesítése elől ridegen elzárkóznék, az esetben a jövő hó elején a villamosok megállanak.

Az a körülmény, hogy a vállalat igazgatósága a multban megértéssel fogadta az alkalmazottak jogos kívánságait, arra enged következtetni, hogy most is meg fogják találni azt a megoldást, mely mindkét félre nézve megnyugtató és kielégítő lesz.

Küzdelem Fiuméért

Belgrád, június 14. (M. T. L.) Pásies miniszterelnök szombaton terjesztette elő a minisztertanácsnak az olasz kormány javaslatát, hogy Fiume szabadállam a Baross-kikötő és a Delta igazgatására olasz és jugoszláv konzorciumot alakítson amelyek 99 éven át gyakorolja a kormányzást és az ellenőrzést. A javaslatról élénk vita fejlődött ki a minisztertanácsban. A vita során az a felfogás alakult ki hogy Jugoszláviának a Rapalloi szerződés pontos végrehajtásához ragaszkodnia kell, tehát a délszláv államot illeti a jog és a rendelkezés a Baross kikötő felett.

Budapest, június 14. (M. T. L.) A laibachi sajtóiroda jelenti: Fiuméba ma érkezett meg Foschini sorhajó kapitány, az olasz kormány által kinevezett főmegbízott, hogy átvegye az igazgatást és megalakítsa az új kormányt.

NAPI HIREK

Elég volt

a birkatürelomból, amit a kurzusnak csufolt keresztényen iránzat tanusított már eddig azzal az elemmel szemben, mely még mindig nem tud belenyugodni abba, hogy az ország a belső béke, a rend és a nyugalom útjára akar térni. Hónapok óta terjesztik egyesek a destruktív a képviselői immunitás védőköpenye alatt, magában a törvényhozás termében, ahova egy-egy kerületnek megmaszlagolt választóközönsége bejuttatott olyanokat, akik a keresztényen és nemzeti eszme harcosainak ígértek, míg mostanra lehullott róluk a lepel s elővigyorg a zsidó bérenc, aki a konszolidáció útjába akar állni.

Végre is kitört a rég visszafojtott felháborodás és egy ilyen díszpéldányt kisépirt az ülés-teremtől.

Bármennyire sajnálatos, ha a törvényhozás terme ilyen turbulens jelenetek válik színhelyévé, még ha az ülés berekesztése után történik is, de meg tudjuk érteni...

Értsék meg ezek az urak is, hogy a megújodni akaró ország parlamentjében nincs semmi keresnivalójuk...

A megyei közigazgatási bizottság ülése. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt 10 órakor *Szomjas* Gusztáv főispán elnökletével a vármegyeházán ülést tartott. Az ülésen egyes szakelőadók tették meg május havi jelentéseiket.

Az egyetem évzáró ünnepe. A debreceni *Tisza* István tudományegyetem tegnap tartotta fényes ünnepség keretében évzáró ünnepélyét. Az ünnepély előtt isteni tisztelet volt a Nagytemplomban, amelyen az egyetem tanácsán kívül megjelentek a város, a megye s a katonai parancsnokság fejei. A Hymnusz elneklése után *Csánky* Benjamin theologiai tanár imádkozott, majd az ünneplő sereg átment az öreg Collegium dísztermébe, ahol évzáró ülés volt. Az ünnepség ott a nemzeti Híszkegy elneklésével kezdődött, majd *Pokoly* József egyetemi rektor beszámolt az egyetem mult évi működéséről. Az egyetemi tanács elhatározta, mondotta, hogy június 4-ét gyász-ünnepévé avaja. Ezután *Márfy* Ede dr. egyetemi tanár értekezését *Ilyefalvy* Vitéz Géza egyetemi tanár olvasta fel. *Tankó* Béla dr. egyetemi tanár mondott Hit és Tudás címmel magas szárnyalású beszédet, majd a kiirt pályázatok nyertesének, *Törös* László bölcsest. nek adták a jutalomdíjat, melynek megtörténte után az ünnepség a Szózat szavaival véget ért.

Az Est! Előfordult, hogy a *Világ* és *Az Est* utcai árusítási tilalmát egyes rikkancok kijátszották. Ugyanis ezt a két destruktív sajtóterméket a *Világot* és *Az Estet* kapuk alatt árusították egyesek a fővárosban. Epen ezért most a belügyminiszter az utcai árusítást betiltó rendelet szigorú ellenőrzetére hívta fel a hatóságokat. Az erről szóló leiratot Debrecen városának és az államrendőrségnek is megküldötte.

Az osztrák válság. Bécsi parlamenti körökben híre jár, hogy holnap megindulnak a kormányválság megoldására irányuló tárgyalások. Csütörtökön valószínűleg megalakul már az új kabinet, úgy, hogy pénteken az új osztrák alkotmány értelmében a nemzeti tanács már megválaszthatja a kormány tagjait. A miniszterelnök-jelöltek között a legutóbbi időben elsősorban *Schöber* bécsi rendőrfőnök került előtérbe, akinek vállalkozása elé sem a keresztényszocialisták, sem a nagynémetek nem górditenének akadályt.

Eljegyzés. Soltész Kató és Pisztvai Géza m. kir. hadnagy a mai napon jegyet váltottak.

„Record” Autóforgalmi vállalat személy-fuvarozása folyó hó 19-én, vasárnap indul meg.

A sajtótörvényjavaslat. Tomesányi Vilmos Pál igazságügyminiszter a sajtótörvényről szóló javaslatot holnap minisztertanács elé viszi. Azt hiszi, hogy a javaslat egyes szigorú intézkedéseit a sajtó képviselői maguk is helyeslően fogadják.

Főri nász. Debrecen előkelő női társadalmának egyik legrokonszenvesebb tagját: *Liszt* Nándinet, dr. *Liszt* Nándor és neje: *Lojtkó* Gizella leányát holnap délelőtt háromnegyed 10 órakor, a Szentanna utcai róm. kath. plébániái templomban vezeti oltár elé gr. *Teleki* László és neje *Aubin* Anna fia: gróf *Teleki* Sándor huszárfőhadnagy.

A felfüggesztett tisztviselőknek nem jár vasuti kedvezmény. A kereskedelemügyi miniszter leiratot intézett az ország valamennyi rendőrfőkapitányához, valamint a törvényhatóságok első tisztviselőihez, hogy a működési körzetükben levő felfüggesztett tisztviselőktől vonják be a köztisztviselők és családtagjaik részére kiállított vasuti arcképes igazolványokat. A leirat hivatkozik egy korábban kiadott kormányhatósági rendeletre, mely szerint a felfüggesztett köztisztviselőknek, valamint családjának vasuti kedvezmény nem jár. A miniszter egyben utasította a rendőrfőkapitányokat, valamint a törvényhatóságok első tisztviselőit, hogy a bevont vasuti arcképes igazolványokat származtassák vissza a kiállító vasuti hivatalnak.

A Konfirmált Leányok Szövetsége. Vasárnap délután 5 órakor a Kossuth utcai ref. templomban ünnepélyt rendez, a következő programmal: 1. Közének: 37. dics. I. v. 2. Imádság: Karászky Iona. 3. Karének: Jézus jó... 4. Bihliamagyarázat: Dr. Révész Imre lolkész. 5. Énekszóló: Bihary Rózsika, hegedűkíséret: Nagy Janka, Varga Ilonka, Mezey Ilonka, Szabó Ilonka, Demjén Margit. 6. Szavalt: Mezey Ilonka. 7. A Konfirmált Leányok Szövetségének ismertetése: Nagy István választmányelnök. 8. Karének: „Vezess óh Józus engem...”. 9. Imádság: Pogorisky Julia. 10. Közének: 179. dics. 10. v.

Hajdúvármegye terméskilátása. Vasárnapi számunkban ismertettük a debreceni határ terméskilátását. *Buchwein* Lajos gazdasági főfelügyelő tegnap délelőtt a vármegyei közigazgatási bizottsági ülésen *Hajdúmegye* terméskilátására vonatkozólag a következőket jelentette: A vetések az előző esőzésekben szépen fejlődtek, de a később bekövetkezett kánikulai melegben visszafejlődtek, sőt a szikes talajban kis szalmájúnak maradtak. A buza egyes helyeken jó közepes, de a szikes talajban hozamuk rossznak mondható. — A rozs, árpa és zab gyenge közepes termést ígér. A lucernasok, a rétek és a legelők gyengék. A bizottság a gazdasági főfelügyelő bejelentését tudomásul vette.

Szórakozott vasutas. *Mátyus* István máv. kocsirendező arcképes igazolványát hétfőn délután a város közlelmzési ügyosztályánál *Kiss* Ferenc hivatalos helyiségében hagyta. Az igazolványt tulajdonosa a hivatalos órák alatt ott átveheti.

Vakolók a kirakatban. A „*Fehér Ujság*” szerkesztőségének kirakatában érdekes fénykép látható: az Eötvös páholy mestereinek és tagjainak csoportképe. A csoportképen, sajnos, nagyon sok neves ember szerepel, akik a felforgató destruktív szolgálatába léptek. Az igen érdekes fényképnek sok bámuloja akadt.

Megnyirják a fákat. A „*Hajdúföld*” tegnapi számában szövéttette, hogy a városi tanács nem tett eleget a saját rendeletének, mert nem nyiratta meg az épületei előtt levő fákat. Erre aztán ma mégis intézkedés történt, mert a városi tanács utasította a mérnöki hivatalt, hogy a város épületei előtt levő fákat ott, ahol azok ráhajolnak a villamos vezetékekre, nyirassa meg; a városi tanács ezenkívül az eperfák galyaztatását is elrendelte. Osodlatos, hogy a tanácsnak a saját rendelete végrehajtásához két súlyosabb kimenetelű balesetre van szüksége.

Éhinség Kiewben. Lembergől jelenti az Ukrán sajtóiroda: Kiewben a legutóbbi időben az élelmzés jóformán teljesen megakadt. A városban visszamaradt lakosság körében tömegestül pusztit az éhhalál. Egyetlen napon 2000 ember halt meg az éhezés következtében. A bolsevisták kiáltványokban igyekeznek megnyugtani a lakosságot és azzal vigasztalják, hogy nemsokára megérkeznek a katonai mozgókonyhák és ingyen levest fognak szolgáltatni.

— **Baranya kiürítése júliusban megtörténik.** Jól értesült helyről kapott információ szerint Pécs és a bajai háromszög felszabadulása július 15-ére várható. A belgrádi kormány intézkedésére a megszállt területeken működő jugoszláv hatóságok már megtették a szükséges intézkedéseket a kiürítésre.

— **Óralopások.** Kondor Imre Eröss Lajos-utca 8. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségre, hogy ismeretlen tettesek óráját 800 korona értékben ellopták. — Tegnap délelőtt Bauer Ida Rákóczi-utca 58. szám alatti lakos óráját lopták el. A rendőrség nyomozza az óratolvajokat.

— **Megegyeztek az oláh és orosz kommunisták.** A román kommunisták és az orosz szovjet képviselők között szerződéses megállapodás jött létre, melyet a szovjet kormány nevében Szkobelin orosz, Varga Jenő és Rudnyánszki Endre Oroszországba kiszökött magyar kommunisták írták alá.

— **Rendelet az árvizsgáló bizottságokról.** A kormány rendeletet adott ki az árvizsgáló bizottságok hatáskörének, szervezetének és eljárásának újabb szabályozásáról. A budapesti székhellyel tervezett Országos Központi Árvizsgáló Bizottság mellett az egyes törvényhatóságok székhelyén szintén árvizsgáló bizottságok szervezetének az illető törvényhatóság területére kiterjedő hatáskörrel. E rendelet június 15-én lép életbe.

— **Drágul a posta, távirtda és a telefon.** A kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki a posta, távirtda és távbeszélő használata után fizetendő beruházási járulékról. E járulékok arra szolgálnak, hogy a posta a háború és a forradalmak alatt teljesen elhasznált berendezéseit felújíthassa és kiegészíthesse.

— **Vigyázatlanság.** Tegnap délután a köz-kórházból jelentették, hogy Kupa Róza, Szakál Gábor hajdusoboszlói gazdálkodóhoz kiadott lelenygerék a délelőtti folyamán véletlenségből marólugot ivott. A kislánykát súlyos belső sérüléseivel a debreceni köz-kórházban ápolják.

— **Baromfi- és galambtenyésztő-egyesület.** Régi hiányt van hivatva pótolni a közgazdaságitag nagy jelentőséggel bír az alakulóban levő „Keletmagyarországi baromfi- és galambtenyésztők egyesületé”-nek folyamatban levő megalkotása. Kik ezen egyesület iránt érdeklődnek s belépni óhajtának, sziveskedjenek dr. Bitó Pál (Szt. Anna-u. 38.) vagy Csapó László városi főpénztárnoknál jelentkezni.

— **A jövedelem- és vagyonadó bevallások.** A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint a jövedelemadónak és vagyonadónak az 1920—21-ik évre szóló kivetéséhez szükséges bevallásokat az adókötelesek 1921. évi július hó 1-től 31-ig kötelesek beadni.

— „Record” Autóforgalmi vállalat személyfuvarozása folyó hó 19-én, vasárnap indul meg.

— **Csehek a magyar templomi ének ellen.** Prágából jelentik budapesti tudósítónak: Körmeny-Ekes Lajos képviselő interpellációjában tiltakozott a csendőrség erőszakoskodásai miatt. A csendőrök a Semsei és Katkózi templomba behatolva megtiltották a hívőknek, hogy a templomi énekeket magyarul énekeljék, míg a tanfelügyelőt és a kántor-tanítót letartóztatással fenyegették.

Az Orsz. Gazdasági Tanács

Budapest, június 14. A nemzetgyűlés közgazdasági bizottsága ma délután Rubinek Gyula elnöke alatt Robert Emil nemzetgyűlési képviselőnek az Országos Gazdasági Tanácsról szóló törvényjavaslatát tárgyalta és némi módosítás után egy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

Jóvátételi bizottság Budapesten

Budapest, június 14. (MTL.) Az entente jóvátételi bizottságának tagjai június végén érkeznek Budapestre. A bizottság részére a Royal-szállóban számos szobát foglaltak le, mert megérkezésüket hétről-hétre várják.

SPORT.

— **MASz Keletmagyarországi kerülete június hó 16-án délután 6 órakor Széchenyi u. 10. sz. alatt intéző bizottsági ülést tart.** A tárgy fontosságára való tekintettel kérem az egyesületek kiküldötteinek pontos megjelenését. Előadó.

Rose nyelviskola

Nagyerdőn.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

Szerdán A) bérletben: Debrecenbe kéne menni.

Csütörtökön A) bérletben: Egy szegény ifju története.

Pénteken bérletszünetben: A fekete lovas. Színházak és mozgószínházak közleményei

Szerdán A) bérletben újítja fel a Csokonai-színház a Debrecenbe kéne menni operettet Szigeti Jenő vendégfellépésével. Szigeti Jenő a szepesiglői gyáros szerepében ismételtelen feledhetetlen estét szerez a közönségnek.

Jó hangú fiúk és lányok 6—12 éves korig a Drótosztó gyermek-kórusában jelentkezzenek a Csokonai-színház titkárnáján minden délelőtt f. hó 16-ig.

Csütörtökön tisztviselő-est, szinre kerül Egy szegény ifju története.

Erdélyi Magyar Székely Szövetség irredenta előadásai az Apollóban 7 és 9 órakor.

A tőzsde

— **Zürichi zárótőzsde** jun. 14. (MTL.) Berlin 855, Holland 196 1/2, Newyork 602, London 2245, Páris 4750, Milánó 3060, Prága 820—, Budapest 227 1/2, Zágráb 400, Bukarest 890, Varsó 50, Bécs 122 1/2, Osztrák lebeléyeg 92.

— **Bécsi valuta** jun. 14. (MTL.) Márka 960 Lei 1060, Lira 3500, Francia Frank 5400, Svájci Frank 1440, Dollár 682—, Rubel —, Sokol 925, Angol font 2850, Dinár 1815, Lengyel márka 54 1/2.

— **Kifizetések:** Zágráb 453, Berlin 962, Prága 928, Budapest 261, Olasz 3512, Svájc 11428, Newyork 607, Varsó 52 1/2, Páris 5425, Amsterdam 224 1/2, Bukarest 101,0 London 2565, Sáfia 720.

— **Budapesti zárlat** jun. 14. (MTL.) Magyar hitel 1510, Osztrák hitel 620, Angol-Magyar bank 701, Leszámit. bank —, Magyar-Olasz bank 320, Jelz. hitelbank —, Keresk. bank 6200, Pesti hazai első 19800, Borsodmiskolci 2355.

— **Valuták.** Napoleon 840—860, Angol font 980—1010, Dollár 260—270, Francia frank 2060—2100, Márka 365—375, Lira 1820—1830, Osztrák kor. 37—39, Rubel 58—60, Lei 385—395, Sokol 355—365, Svájci frank — — — Korona dinár 670—690, Frank dinár 670—690, Lengyel márka 22—24.

— **Sertésjelentés:** jun. 14. (MTL.) Maradvány 761 drb sertés, érdekezett 643 drb sertés, összesen 1104. eladott 150 drb sertés, maradvány 954 drb sertés. — Árak: zsíros fiatal nehéz 53—55, középső 48—51, könnyű 42—48, sertéscsont 80—84, karaj 100—105, marhahús 54—72, borjúhús 56—76.

— **Terménytőzsde jelentés:** Zab 750—830, tengesi 820—870, új buza 800—850, új rozs 600—650, fehér bab 500, tarka bab 475.

— **Vaáresarnomi jelentés:** A mai élelmiszer-piacon nagy mennyiségű zöldség volt. Zöldborsó 10, kifejtve 18—24 kor. literenként, tök 4—5 kor. kg-ként, ngorka 80—90 kor. kg-ként, eper, málna, szamóca 70—80 kor. kg-ként, ribizli, egres 20—25, turó 30, sajt 100, vaj 150 kor. kg-ként.

A gyapju kereslet mecsappant. A tengerentúli gyapju nagy térfoglalása folytán a magyar gyapju kivitel csak délnémetországi és csehországi textil gyárra szorítkozik. Minthogy a 4, 50,000 mm. gyapju-termeléssel szemben csak 3 belföldi textilgyárunk dolgozik a gyapju kivitel jelentősége nagyor: megnövekedett. A gyapjuforgalom szabaddátételéről szóló most megjelent rendelet szerint illeték gyanánt a gyapju értékének 10 százaléka van megállapítva ami természetben is leróható.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György** DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

DEBRECENI
Falapgyár
SZÜLÉS KÖSA
Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek **PIAC-U. 63. SZ.**

Követeljemindenütt
GERŐ CZÉG CZIPÓ-GAF
készítményeit védjeggyel
Ha nem kapna kereskedőnél, úgy forduljon közvetlenül
Gerő Adolf Fia cég, Budapest,
IV., Kossuth Lajos-utca 4.
Cipőüzem: Budapest, I. Beresényi-u. 10
Nagybani osztály:
Budapest, V., Akadémia-utca 6.

Nyilttér

MÜLÉP

kilogrammonként 400.— K
És minden méhészeti felszerelés (Boconádi rendszerű kaptárak) legjutányosabban kapható

HORTOBÁGYVIDÉKI MÉHÉSZETI R. T.
Debrecen, Apaffy-u. 22. sz., mint **BOCZONADI MÉHÉSZETE** Ujpest, képviseltele

Apró hirdetések

Eladó

könyvű, sárga, egylovas, homokfutó, teljesen átjavított féderes kocsi, féderes ülésekkel. Megtekinthető Riesz kocsigyárban, tulajdonos Vár-u. 8. sz.

Molykár ellen

szörme és tállruhák megőrzését a legnagyobb biztonságban beraktároz **KOVÁRY és ALTMANN** Piac-utca 42.

Bor

négy hektó jutányosan eladó, Vár-utca 8. sz.

Koros Sándor

terti-szabó Bulevárdon Piac-u. 68.
Bajai hóváltással elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Eladó

Szabolcsvármegye Rohod község határában 100 drb merinói anyabirka, Kujbus Mihály Rohod.

Mindenest

keres Honvéd-u. 14. sz. a. gyermektelen házaspár esetleg azonnali belépésre. Menekültek előnyben részesülnek. Iktotts Amáliát jelentkezésre kérem.

Forgács István

műorás
Bádógos-u.

Raktárhelyiséget

keresek asztalos műhelynek Bálint Sandor, Csapo-utca 11.

Rikancsok

felvételnek fix fizetéssel és jutálékkal a kiadóhivatalunkban

Kaucióképes

üzletkezelő és egy vasalónő felvételit Hungária gőzmosó Péterfia-u. 4.

Német nyelvet

Vanit magánhá-aknál órákat ad kezdőknek is, a legjobb és legkönnyebb módszer szerint Déltani correptálás. Siposs, Rakovszky-u. 13.

Kováry és Altmann

szűsők, Piac 42. Pannónia épít. Barmilyen e szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Kifutó

fiu felvétetik lapunk kiadóhivatalában. Jelentkezni lehet a hivatalos órák alatt

Bélyeggyár

és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1335.

200—300

holdas birtokot keresek haszonbérbe. Cim a kiadóhivatalban.

Csődárverés.

Neumann Nándor r.-t. csődtömegéhez tartozó iratszekerény, 3-as Armhoim pénzszekerény és a kintlevőségek bírósági végrehajtó közbejöttével június 22-én délután 3 órakor Batthyányi-utca 5. szám alatti ügyvédi irodámban elárvereltetnek. Árverési feltételek, tárgyak és jegyzékek megtekinthetők.

Dr. Körösi, tömeggondnok.

DEGEN KIFIZETÉSEK
— DEVIZÁK, CSEKKEK —
TŐZSDEI MEGBIZÁSOK
— PÉNZVÁLTÓ ÜZLET —
DEBRECEN, PIAC-U 67.
Frohner szálloda) Telefon 407.

Lapkihordó asszonyok

felvételnek lapunk kiadóhivatalában